

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 560/2012-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. novembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Ľ. Ch., D., zastúpeného advokátom JUDr. M. O., M. Ž., vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co/367/2011 a jeho rozsudkom z 25. júna 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ľ. Ch. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. augusta 2012 doručená sťažnosť Ľ. Ch. (ďalej len „sťažovateľ“, v citáciách aj „odporca“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co/367/2011 a jeho rozsudkom z 25. júna 2012.

2. Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených písomností vyplýva, že sťažovateľ je v procesnom postavení odporcu v súdnom spore o zaplatenie sumy 9 958,18 € s prísl. vedenom Okresným súdom Žilina (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 2 C 55/2010, o ktorom okresný súd rozhodol rozsudkom z 18. júla 2011, ktorým uložil sťažovateľovi povinnosť uhradiť žalovanú sumu s úrokom z omeškania, trovy konania a súdny poplatok. O odvolaní sťažovateľa z 20. septembra 2011 rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 5 Co/367/2011 z 25. júna 2012, ktorým zmenil prvostupňový rozsudok v časti náhrady trov konania a potvrdil v častiach výroku o povinnosti sťažovateľa uhradiť istinu, úrok z omeškania a trovy právneho zastúpenia.

3. *Podľa názoru sťažovateľa „Rozsudok súdu prvého stupňa ako i krajského súdu je vecne nesprávny. Možno konštatovať, že citované rozhodnutia okresného a krajského súdu vykazujú závažné vady, ktoré sú svojou intenzitou ústavnoprávneho charakteru. Okresný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, ktoré následne krajský súd v plnom rozsahu prevzal vo svojom rozsudku sp. zn. 5 Co 367/2011 zo dňa 25. 06. 2012. Skutkové závery a právne úvahy vyslovené okresným a následne krajským súdom sú pritom v zjavnom rozpore s obsahom spisu ako aj s čiastkovými zisteniami súdu z jednotlivých vykonaných dôkazov, ide o značné prvky arbitrárnosti a svojvôle a popretie základných zásad civilného procesu, najmä posudzovanie zásady povinnosti unesenia dôkazného bremena a kontradiktórnosti procesu. Odôvodnenie rozsudku krajského súdu neobstoí, je absolútne iracionálne, zmätočné, argumentačne neudržateľné, vnútorne protirečivé a v nesúlade s ustanoveniami právnych predpisov, základnými zásadami formálno-právnej logiky a najmä otvorene podporujúce žalobkyňu a jej potreby. Postup krajského súdu a použitý spôsob rozhodovania je v právnom štáte neprípustný. Namietané vady sa navzájom prelínajú a kumulujú... Mám za to, že rozhodnutie prvostupňového súdu a následne odvolacieho súdu je nepreskúmateľné s ohľadom na nedostatky v jeho odôvodnení, v čoho dôsledku došlo k porušeniu práva účastníka konania na súdnu ochranu*

podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. “. Sťažovateľ je (ďalej) nespokojný s postupom krajského súdu, ktorý jeho odvolacie námietky „paušálne vyhodnotil v rámci apelačného prieskumu ako irelevantné a vôbec sa k mojim vecným odvolacím námietkam vecne nevyjadril“. Krajský súd taktiež ním navrhované dôkazy nevykonal a „ani vôbec neodôvodnil, prečo... návrh na dokazovanie nevykonal“.

4. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie ním označených práv namietaným postupom a rozsudkom krajského súdu z 25. júna 2012 (bod 1), zrušil predmetný rozsudok a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Súčasne požiadal o priznanie náhrady trov konania „vo výške 269,56 EUR“.

5. Ako dôkaz sťažovateľ predložil rozsudok krajského súdu sp. zn. 5 Co/367/2011 z 25. júna 2012.

6. V rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti ústavný súd nahliadol do súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 2 C/55/2010.

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

10. Predmetom sťažovateľovej sťažnosti je namietané porušenie označených práv zaručených ústavou a dohovorom postupom krajského súdu a jeho rozsudkom sp. zn. 5 Co/367/2011 z 25. júna 2012 (body 1 a 4).

11. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde... Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo... prejednaná nezávislým a nestranným súdom...

12. Zo sťažnosti možno vyvodit', že sťažovateľ vidí porušenie svojho základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) najmä v tom (bod 3), že vo veci konajúce všeobecné súdy nedostatočne vyhodnotili existujúci skutkový stav, nesprávne interpretovali a aplikovali na vec sa vzťahujúce (aktuálne) všeobecne záväzné právne predpisy (normy), v dôsledku čoho potom skutkový stav nesprávne právne posúdili a vyvodili nesprávne právne závery.

13. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu (ako aj práva na spravodlivý proces) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03, I. ÚS 334/08).

14. K sťažovateľom namietanému porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) označeným rozhodnutím krajského súdu ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov. V právomoci ústavného súdu zostalo následne iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci krajského súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o odvolaní sťažovateľa rozsudkom sp. zn. 5 Co/367/2011 z 25. júna 2012 sú zlučiteľné s označeným článkom ústavy (resp. dohovoru).

15. Po oboznámení sa s obsahom rozsudku krajského súdu ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd svoje rozhodnutie, ktorým na základe odvolania sťažovateľa z 20. septembra 2011 potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 2 C 55/2010-293 z 18. júla 2011, náležite odôvodnil, čo potvrdzuje jeho argumentácia vychádzajúca z v konaní

zisteného skutkového stavu a na neho nadväzujúcich právnych záverov. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia po oboznámení podstaty prvostupňového rozsudku uviedol odvoláciu argumentáciu sťažovateľa a vyjadrenie navrhovateľky k nemu. Následne krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil takto:

„Krajský súd ako súd odvolací preskúmal napadnutý rozsudok okresného súdu v rozsahu mu danom ustanovením § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania (v súlade s ust. § 214 ods. 2 O. s. p. v spojení s ust. § 156 ods. 3 O. s. p.) napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o povinnosti odporcu uhradiť navrhovateľke sumu 9.958,18 € s príslušenstvom a vo výroku o povinnosti odporcu uhradiť súdny poplatok vo výške 597,45 € na účet okresného súdu v súlade s ust. § 219 ods. 1, 2 O. s. p. ako vecne správny potvrdil. Rozsudok okresného súdu vo výroku o povinnosti odporcu uhradiť navrhovateľke trovy právneho zastúpenia zmenil podľa ust. § 220 O. s. p.

Krajský súd preskúmaním napadnutého rozsudku, spisového materiálu a vyhodnotením tvrdení účastníkov v odvolacom konaní, dospel k záveru, že okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu a preto sa odvolací súd stotožnil so skutkovými a právnymi závermi rozhodnutia okresného súdu.

Podaným návrhom sa navrhovateľka domáhala, aby súd odporcu zaviazal k zaplateniu sumy 9.958,18 € spolu s úrokom z omeškania 8,5 % ročne od 1. 10. 2008 do zaplatenia. Svoj návrh odôvodnila tým, že odporcovi na základe ústnej zmluvy o pôžičke dňa 8. 9. 2008 požičala uvedenú sumu s tým, že odporca jej požičanú sumu vráti do dvoch týždňov. Výpisom z účtu navrhovateľky bolo preukázané, že táto z účtu dňa 8. 9. 2008 vybrala sumu 300.000,- Sk. Odporca uvedenú sumu v dohodnutej lehote nevrátil. Okresný súd vychádzajúc z ust. § 657, § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, vzhľadom na vykonané dokazovanie, návrhu navrhovateľky vyhovel.

Odvolací súd v prvom rade poukazuje na to, že pre platnosť zmluvy o pôžičke sa nevyžaduje osobitná forma. Možno ju uzavrieť ústne i konkludentným činom, čiže podmienkou platnosti nie je uzavretie zmluvy o pôžičke písomnou formou.

Po preskúmaní veci sa odvolací súd stotožnil so závermi okresného súdu vyslovenými v napadnutom rozsudku, pričom poukazuje na to, ako sa okresný súd vysporiadal s obranou odporcu v konaní, ktorý tvrdil, že v čase poskytnutia údajnej pôžičky nebol ani prítomný na

Slovensku, ale v P., ako aj s tým, že mal dostatok finančných prostriedkov a preto si tieto nemusel požičiavať. Hodnotenie vykonaných dôkazov okresným súdom, ktoré boli navrhované tak navrhovateľkou, ako aj odporcom vyústilo do záveru, že dokazovanie nedostatočne potvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení odporcu. V tomto prípade sa aj odvolaciemu súdu vzhľadom na vykonané dokazovanie, t. j. výpovede svedkov - manžela navrhovateľky, otca odporcu, spolupracovníka odporcu, účastníkov konania, výpis z účtu navrhovateľky, ako aj listinných dôkazov predložených odporcom, javí ako pravdepodobnejší záver, že sa v tomto prípade skutočne jednalo o pôžičku navrhovateľky odporcovi na základe ústnej dohody. Argumentácie odporcu v odvolaní týkajúce sa skutočnosti, že navrhovateľka minula všetky peňažné prostriedky získané predajom zdedených nehnuteľností a od októbra 2008 neplatila byt, odvolací súd vyhodnotil ako irelevantné, nespochybňujúce skutočnosti tvrdené navrhovateľkou o poskytnutí pôžičky odporcovi.

Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k rovnakému záveru ako okresný súd, ktorý návrhu navrhovateľky vyhovel, a preto potvrdil rozsudok okresného súdu v tomto výroku ako vecne správny.

Vo vzťahu k rozhodnutiu okresného súdu o trovách konania odvolací súd konštatuje, že okresný súd správne zaviazal na ich náhradu v spore neúspešného odporcu. Pokiaľ ide o výrok rozsudku okresného súdu, ktorým uložil odporcovi povinnosť uhradiť súdny poplatok vo výške 597,45 € na účet okresného súdu, tento odvolací súd ako vecne správny potvrdil.

Pokiaľ však ide o výšku trov právneho zastúpenia, na náhradu ktorých okresný súd zaviazal odporcu, tu odvolací súd výrok rozsudku okresného súdu zmenil tak, že odporca je povinný uhradiť navrhovateľke trovy právneho zastúpenia vo výške 1948,85 € na účet právneho zástupcu navrhovateľky. Odvolací súd sa nestotožnil s priznanou výškou trov právneho zastúpenia. Okresný súd prevzal vyúčtovanie trov právnym zástupcom navrhovateľky bez podrobného preskúmania ich správnosti...“

16. Predmetné rozhodnutie krajského súdu obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia

príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

17. Ústavný súd sa z obsahu napadnutého rozsudku presvedčil, že krajský súd sa námietkami uvedenými v odvolaní sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu v konaní pred všeobecnými súdmi vykonanom dokazovaní.

18. Ústavný súd v závere poznamenáva, že dôvody rozsudku krajského súdu sp. zn. 5 Co/367/2011 z 25. júna 2012 sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolností prípadu a relevantných právnych noriem. Toto rozhodnutie nevykazuje znaky svojvôle, nevyhodnocuje nové dôkazy a právne závery, konštatuje dostatočne zistený skutkový stav, k čomu súd dospel na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať (podobne

aj I. ÚS 21/98, IV. ÚS 110/03, I. ÚS 384/2011). Ústavný súd ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

19. Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti (príčinnej súvislosti) medzi posudzovaným rozhodnutím krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

20. Sťažovateľom namietaným porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (bližšie nekonkretizovaným) uvedeným v bode 3 sa ústavný súd samostatne nezaoberal (keďže nebol namietaný v petite sťažnosti), ale posudzoval ho ako súčasť argumentácie namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy (pozri bod 9).

21. Vzhľadom na to, že sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa už jeho ďalšími návrhmi nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. novembra 2012